

Sygn. akt: I C 1912/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Krośnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Halina Sekuła
Protokolant:	Justyna Krok

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2018 r. w Krośnie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. W. (1), M. W. (1)

przeciwko E. W. (1)

o zobowiązanie obdarowanego do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia darowizny na rzecz darczyńców

I. Oddała powództwo

II. Zasądza od pozwanych K. W. (1) i M. W. (1) solidarnie na rzecz pozwanej E. W. (1) kwotę 5.417,00 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

III. Opłatę sądową od pozwu, od której powodowie byli zwolnieni przenieść na rachunek Skarbu Państwa

Sygn. akt I C 1912/17

UZASADNIENIE

wyroku Sadu Rejonowego w Krośnie z dnia 11 października 2018 roku

Powodowie K. W. (1) i M. W. (1) domagali się zobowiązania pozwanej E. W. (1) do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia na ich rzecz własności nieruchomości położonej w W., składającej się z działek nr (...) o pow. 0,04 ha, (...) o pow. 0,15 ha, (...) o pow. 0,15 ha, (...) o pow. 0,03 ha, (...) o pow. 0,26 ha, a która to nieruchomość stanowiła przedmiot darowizny aktem notarialnym z dnia 08.12.2008 r., dopuszczenia zawnioskowanych dowodów oraz zasądzenia od pozwanej na ich rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego żądania podnieśli, że 08.12.2008 r. w Kancelarii Notarialnej przed notariuszem L. R. zawarli umowę darowizny z pozwaną oraz jej mężem, a synem powodów, której przedmiotem były wymienione nieruchomości należące do małżonków K. i M. W. (1).. Powodowie zaznaczyli również, iż pismem z 10.07.2017 r. odwołali darowiznę odnośnie E. W. (1).

Przyczyną odwołania darowizny jest rażąca niewdzięczność pozwanej, polegająca na braku jakiegokolwiek pomocy ze strony pozwanej, obrzucaniu ich wulgaryzmami, wyzywała ich od staruchów, trzepała dywany z piętra na balkon powodów. Dodatkowo, z inicjatywy E. W. (1), została jej ograniczona władza rodzicielska nad trzema synami, a w związku z czym w znacznej części obowiązek opieki nad wnukami spadł na powodów

Pozwana E. W. (1) wniosła o oddalenie powództwa, dopuszczenie zawnioskowanych dowodów oraz zasądzenie solidarnie na jej rzecz kosztów postępowania.

Pozwana zaprzeczyła, aby kiedykolwiek zachowywała się w sposób opisany w pozwie, a nawet gdyby faktyczne takie sytuacje miły miejsce, wbrew stanowi faktycznemu, to takie zachowanie jest pozbawione jest wszelkich cech niewdzięczności wymaganej art 898 § 1 kc.

Wskazała, że kwestie odnośnie jej rażącej niewdzięczności powodowie podnoszą wyłącznie i po raz pierwszy, w związku z rozwiązaniem małżeństwa E. W. (1) z ich synem P. W. (1) wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 29.03.2017 r. Sąd rozwiązując małżeństwo – na zgodny wniosek stron, zaniechał orzekania o winie, a kwestie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi, kontaktów oraz alimenty uregulowane zostały zgodnie z wolą stron, co wydaje się, że powodowie traktują to, jako porzucenie dzieci i obciążenie obowiązkiem opieki darczyńców.

Nadto wskazała, że zdarzenia opisane w pozwie i piśmie z 10.07.2017 r. dotyczyć mogą wyłącznie okresu sprzed maja 2016 r., od kiedy pozwana przebywa na stałe za granicę i nie ma kontaktów z powodami, a co przesądza o przekroczeniu terminu 1-go roku przewidzianego w art 899 § 3 kc do realizacji uprawnienia z art 898 § 1 kc, po upływie, którego uprawnienie to wygasa. Fakt pobytu E. W. (1), co najmniej od maja 2016 r. za granicą potwierdzony został również w sprawie rozwodowej.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

W dniu 08.12.2008 r. pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy darowizny, na mocy której M. W. (1) i K. W. (1) darowali swojemu synowi P. W. (1) i synowej E. W. (1) własność nieruchomości położonej w W., objętej księgą wieczystą nr (...), składającej się m.in. z działek nr (...) o pow. 0,04 ha, (...) o pow. 0,15 ha, (...) o pow. 0,15 ha, (...) pow. 0,03 ha, (...) o pow. 0,26 ha wraz z budynkiem mieszkalnym i garażem. Z kolei obdarowani ustanowili na rzecz M. i K. W. (1) nieodpłatnie dożywotnio służebność osobistą polegającą na prawie mieszkania i korzystania z połowy budynku mieszkalnym, położonego na działce nr (...). Darczyńcy oczekiwali od obdarowanych opieki i pomocy.

Dowód : odpis wypisu aktu notarialnego rep. A nr (...) – k. 5-7;

Pismem z dnia 10.07.2017 r. powodowie odwołali darowiznę względem E. W. (1) wskazując, że powodem złożenia przez nich takiego oświadczenia woli jest rażąca niewdzięczność pozwanej przejawiająca się wulgarnym zachowaniem wobec nich, nagannego zachowania, w tym obciążenie ich wszystkimi obowiązkami związanymi z dbaniem o dom, nękanie poprzez złośliwe zachowanie, podrzucanie swoich dzieci i obciążenie darczyńców obowiązkiem opieki nad nimi, wyzywanie darczyńców od staruchów.

Dowód : odpis oświadczenia powodów z 10.07.2015 r. – k.18-9;

Przed, jaki po zawarciu umowy darowizny pomiędzy stronami panowały poprawne relacje. Powodowie zajmowali dół budynku mieszkalnego, pozwana z rodziną górę. Każde z nich prowadziło odrębne gospodarstwo domowe.

Nieporozumienia rozpoczęły się jakieś dwa lata po darowiznie, a nasiliły się po orzeczeniu rozwodu małżeństwa E. W. (1) i P. W. (1).

Pozwana w 2015 r., po uzgodnieniu ze swoim mężem oraz zgodzie K. W. (1) w kwestii pomocy w opiece nad małoletnimi dziećmi, po raz pierwszy wyjechała do pracy we Francji. Podobnie było odnośnie pierwszego wyjazdu w maju 2016

r. w celach zarobkowych do Holandii. Natomiast kolejne tego typu wyjazdy pozwana podejmowała już sama, bez konsultacji z mężem, czy teściową.

Do kraju przyjeżdżała rzadko – przed rozwodem była we wrześniu 2016 r., przez miesiąc, potem przyjechała na dwa tygodnie w grudniu 2016 r., a przed samym rozwodem przyjechała początkiem marca i wyjechała początkiem maja 2017 r.

W czasie swojej obecności, to praktycznie się do nikogo nie odzywała, nie schodziła na dół do teściów i praktycznie nie miała z nimi styczności.

Wcześniej pozwana wspólnie z K. W. (1) uprawiały grządkę, sadyli ziemniaki, warzywa, ale umowie darowizny powódka przeniosła się na działkę swojej córki.

Pozwana w czerwcu następnego roku po umowie darowizny urodziła dziecko i miała pewne ograniczenia, jeśli chodzi o pracę.

Na okres zimy powodowie kupowali drewno na opał, a pozwana z mężem węgiel ewentualnie odpady drewniane z firmy (...). Oni nigdy nie zwracali się do E. W. (1) o pomoc. M. W. (1) nie potrzebował pomocy w domu, czy w polu, on sam sobie pracował. Względem jego osoby E. W. (1) nigdy nie skierowała obraźliwych słów. Pozwana sama, odnośnie umowy darowizny, nigdy składała deklaracji opieki nad powodami.

Pozwana z mężem zdecydowali się na psa, który miał być prezentem dla ich syna K.. Z uwagi, że zaczął sikać w domu przypięła go z przodu budynku, a jak zdechł drugi pies, to wówczas przeniosła go na tył, koło garażu. Teściowie nigdy nie wspominali, że przeszkadzał im w nocy spać.

Od ośmiu lat w części zajmowanego przez nią budynku nie ma dywanów, a jedynie chodniczki przy łóżkach dzieci.

Dowód :

1. odpisy zaświadczeń o zatrudnieniu – k. 42-44;
2. zeznania świadków :
 - P. W. – k. 63-64,
 - J. Z. – k. 64,
3. zeznania powódki K. W. – k. 64/2-65;
4. zeznania powoda M. W. – k. 65;
5. zeznania pozwanej E. W. – k. 65/2-66;

Sąd dał wiarę zebranych w sprawie dokumentom, które zostały sporządzone w przepisanej przez prawo formie i przez osoby do tego powołane. Żadna ze stron nie kwestionowała nadto ich autentyczności i rzetelności.

Jeśli chodzi o zeznania pozwanej, powoda M. W. (1) i świadka P. W. (1) odnośnie wzajemnych relacji między powodami, a pozwana są w miarę zbieżne – E. W. (1) nie schodziła do teściów, nie szukała i starała się unikać konfliktów, w stosunku do M. W. (1) nie używała obraźliwych, czy wulgarnych słów, powodowie nie prosili ją o jakąkolwiek pomoc.

Świadek J. Z. (2) nigdy nie był bezpośrednim świadkiem nagannego zachowania pozwanej, a to że nie chce pomagać swoim teściom, że w zamian za darowiznę powodowie oczekiwali od niej opieki i pomocy, a czego nie otrzymali, wie od swojej siostry K. W. (1).

Powódka K. W. (1) ma żal do pozwanej, że nie pomagała jej w pracach domowych, na grządce, że przerzuciła na nich opiekę nad własnymi dziećmi, że stała się względem nich agresywna, nie precyzując jednak na czym ta agresja miała polegać.

Zgodnie treścią z art. 898 § 1 kc darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. By złożone przez darczyńcę oświadczenie w tym względzie było skuteczne niewdzięczność obdarowanego względem niego musi być „rażąca”. Nie każde zatem naganne zachowanie obdarowanego może stanowić podstawę do odwołania darowizny. Jak wyjaśnił SA w B. w wyroku z 17.02.2017 r. I ACa 749/16 - podkreślenia wymaga także, że darowizna wytwarza skutek etyczny między darczyńcą a obdarowanymi, cechujący się obowiązkiem wdzięczności. Pogwałcenie tego obowiązku przez dopuszczenie się ciężkich uchybień obwarowane jest sankcją w postaci odwołania darowizny. Warunkiem zastosowania tej sankcji jest jednak nie zwykła niewdzięczność, lecz dopiero jej kwalifikowana postać.

W niniejszej sprawie niewdzięczność obdarowanej E. W. (1) względem darczyńców miała objawiać się brakiem szacunku, pomocy w pracach domowych, dbaniu o dom, przerzucenie opieki nad dziećmi na dziadków, złośliwości – trzepanie dywanów na balkon powodów, przywiązanie psa przy oknie ich sypialni, a którego wycie nie pozwalało spać.

Należy zatem rozważyć, czy takie zachowanie może być kwalifikowane jako rażąca niewdzięczność ze strony obdarowanych. Jak wskazał SN w wyroku z 15.06.2010 r., sygn. akt II CSK 68/10, znamion rażącej niewdzięczności nie wyczerpują z reguły czyny nieumyślne obdarowanego, drobne czyny nawet umyślne, ale niewykraczające, w określonych środowiskach poza zwykłe konflikty życiowe, rodzinne, jak też wywołane zachowaniem się, czy działaniem darczyńcy. Nie jest również obojętna przyczyna niewdzięczności, bo umożliwia dokonanie osądu czy i na ile zachowanie obdarowanego może być uznane za nieusprawiedliwione

(podobnie SN wyrok z 24. (...), IV CSK 254/14 Legalis nr 1231808 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 8.04.1999 r., II CKN 301/98, Legalis nr 338843).

W niniejszej sprawie darowizna dotyczyła pozwanej i jej męża, a syna powodów. Małżeństwo E. W. (1) i P. W. (1) zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 29.03.2017 r., a który uprawomocnił się 20.04.2017 r.

Wyrokiem tym, również uregulowana została władza rodzicielska nad małoletnimi dziećmi stron, kontaktów z nimi oraz alimentów, zgodnie ze stanowiskiem obu stron.

Według twierdzeń powodów konflikty między stronami zaczęły się jakieś dwa lata po dokonaniu darowizny, a nasiliły się po orzeczeniu rozwodu.

Jednakże, jak wynika z zeznań świadka P. W. (1), pozwanej oraz powoda M. W. (1) E. W. (1) po wyjeździe za granicę w maju 2016 roku rzadko przyjeżdżała do domu. Starala się wówczas nie schodzić na dół do teściów, nie odzywała, nie szukała konfliktów, względem M. W. (1) nigdy nie używała wulgaryzmów.

Opisane przez powódkę K. W. (1) zdarzenia (wycie psa pod sypialnią, trzepanie dywanów, brak pomocy przy układaniu drewna, itp.) miały miejsce, gdy E. W. (1) jeszcze nie zaczęła wyjeżdżać za granicę w celach zarobkowych, a więc przed majem 2016 r.

Nawet gdyby zresztą dojść do odmiennego poglądu w tej kwestii to i tak powodowie z powodu omawianego zajścia nie mogliby skutecznie odwołać spornej umowy, gdyż oświadczenie woli o odwołaniu darowizny zostało złożone przez nich dopiero w lipcu 2015r. Natomiast zgodnie z art. 899 § 3 kc darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego. Od dnia opisanego zdarzenia do odwołania darowizny minął, więc ponad rok.

Powodowie zarzucali również pozwanej, że nie pomaga im. Podkreślenia wymaga jednak okoliczność, że M. W. (1) przyznaje, iż sam sobie pracuje i nie twierdzi by praca ta przekraczała jego obecne możliwości, a zwłaszcza by potrzebował w tym przypadku pomocy ze strony obdarowanej.

W końcu czynienie sobie przez strony drobnych złośliwości, stanowi jedynie element trwającego pomiędzy nimi konfliktu. W/wymienieni „tolerują” jednak swoją obecność.

Skoro, zatem powodowie nie wykazali, by przed złożeniem przez nich oświadczenia z dnia 10.07.2017 r. pozwana zachowywała się względem nich w sposób opisany w treści powołanych przepisów, a tym samym, aby dopuściła się w stosunku do nich rażącej niewdzięczności ich powództwo – jako bezzasadne – podlegało oddaleniu na zasadzie art. 899 i art. 6 kc.

Orzeczenie o kosztach procesu znajduje oparcie w treści art. 98 § 1 kpc.

Sędzia :

Z../

1. (...)

2. (...)